

«GAJENJE ŠUMA - konverzija, melioracija i veštačko obnavljanje»

Autor dr Milun Krstić

Knjiga (udžbenik) sadrži 375 stranica teksta u okviru koga se nalazi 20 tabela, 4 grafikona i 186 slika. Slike predstavljaju 38 ilustracija i prikaza različitih uzgojno-meliorativnih mera, 7 šema izvodjenja ovih mera, 127 pojedinačnih fotografija i 3 fototablice sa po šest fotografija, zatim sadržaj, uvodnu reč autora i spisak korišćene literature sa ukupno 197 bibliografskih jedinica.

Čitava materija je podeljena u tri posebna dela:

I - Degradirani šumski ekosistemi, stanje i karakteristike	str. 15-173;
II - Konverzija i melioracija degradiranih šumskih ekosistema ..	str. 175-288;
III - Veštačko obnavljanje šuma	str. 289-361.
Korišćena literatura	str. 363-375.

Sadrži sledeća osnovna poglavlja:

I deo: Degradirani šumski ekosistemi, stanje i karakteristike

1. Šumski ekosistemi kao prirodni resurs	str. 15-19,
2. Potreba, cilj, zadaci melioracije degradiranih šum. ekosistema	str.20-31,
3. Definisanje pojmova i stručne terminologije	str.32-37,
4. Uzroci degradacije šuma	str. 24-48,
5. Izmena vrsta kao uzrok i posledica degradacije šuma	str. 69-88,
6. Degradacija šumskog zemljišta	str. 89-102,
7. Kriterijumi za određivanje stepena degradiranosti	st.103-140,
8. Regenerativna sposobnost šumskog drveća	st. 141-152,
9. Oblici degradiranih šuma	st. 153-169,
10. Stanje i karakteristike degradiranih šuma	st. 170-173.

II deo: Konverzija i melioracija degradiranih šumskih ekosistema

1. Meliorativni radovi – opšti principi	st.175-176,
2. Metodi melioracije degradiranih šuma	st. 177-199,
3. Pripremni radovi pri melioraciji degradiranih šuma	st. 200-233,
4. Nega sastojine u fazi melioracije	st. 234-253,
5. Melioracija pojedinih oblika degradiranih šuma	st. 254-265,
6. Melioracija degradiranog šumskog zemljišta (goleti)	st. 266-288.

III deo: Veštačko obnavljanje šuma

1. Pojam i karakteristike veštačkog obnavljanja i podizanja šuma	st. 289-291,
2. Potencijalne površine za veštačko obnavljanje i podizanje šuma	st. 292-296,
3. Priprema površine (staništa) za meliorativne radove	st. 304-327,
4. Veštačko obnavljanje i podizanje šuma najvažnijih vrsta drveća	st. 328-346,
5. Zaštitne i meliorativne šume	st. 347-360.

Zaključak i ocena

U knjizi je sveobuhvatno i detaljno obradjena veoma značajna problematika šumarske nauke i prakse u cilju rešavanja problema konverzije, melioracije i veštačkog obnavljanja izdanačkih i degradiranih šuma. Značaj ove materije proističe iz velike zastupljenosti degradiranih šumskih ekosistema u šumskom fondu Srbije, njihovog nezadovoljavajućeg stanja i vrednosti, što je dovelo do poremećaja normalnog funkcionisanja šumskih ekosistema, smanjenja stabilnosti i vitalnosti šume, uslovalo i intenziviralo ulančavanje negativnih uticaja brojnih abiotičkih i biotičkih faktora.

Namena knjige nije da čitaocu samo ukaže na problem, već da mu pruži neophodne informacije za definisanje uzroka degradacije šumskih ekosistema; za utrdjivanje kriterijuma za definisanje stanja i stepena degradiranosti objekata melioracije na osnovu lako prepoznatljivih parametara; za melioraciju izdanačkih, degradiranih i devastiranih šuma; za izvodjenje uzgojnih radova na veštačkom obnavljanju i podizanju šuma na obešumljenim šumskim staništima; rešavanje konkretnih problema u praksi. Potkrepljena odgovarajućim tabelama, grafikonima, šemama i fotografijama.

Obradjena je na osnovu dostupne naučne i stručne literature, u kojoj je obradjivana ova problematika, kao i na osnovu višedecenijskog naučno-istraživačkog i praktičnog iskustva autora u ovoj oblasti. Bazirana je na osnovnim naučnim disciplinama kao što su Gajenje šuma I i Semenarstvo, rasadnička proizvodnja i pošumljavanje, kao i druge discipline na koje se one naslanjaju. Zbog toga je, radi lakšeg razumevanja, povezivanja i praćenja izlaganja materije konverzije, melioracije i veštačkog obnavljanja šuma, jednim delom ukazano na materiju ovih dodirnih oblasti šumarstva.

Materija je podeljena u tri posebna dela.

U prvom delu, u vidu posebnih poglavlja, obradjeno je stanje šumskih ekosistema Srbije, definisanje pojmova, uzroci degradacije, oblici i vidovi degradacije šumskih ekosistema, kriterijumi za određivanje stepena degradacije, regenerativna sposobnost šumskog drveća, oblici degradiranih šuma, stanje i karakteristike degradiranih šuma.

U drugom delu obradjeni su, takodje kao posebna poglavlja, opšti principi melioracije degradiranih šumskih ekosistema, metodi melioracije: idirektne konverzije i direktne konverzije - restitucije i supstitucije, pripremni radovi za izvodjenje meliorativnih zahvata, specifični meliorativni zahvati u pojedinim oblicima degradiranih šuma.

U trećem delu obradjena je problematika veštačkog obnavljanja šuma i melioracija obešumljenih šumskih površina.